

Minister Spraw Zagranicznych

KSM 2008/4734

Warszawa, dnia 4 czerwca 2008 r.

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Bohdana Paszkowskiego (pismo nr BPS/DSK-043-440/08 z dnia 15 maja 2008 r.) złożone na 11 posiedzeniu Senatu RP w dniu 8 maja 2008 r. w sprawie mniejszości polskiej na Litwie, uprzejmie informuję:

Na wstępie pragnę zapewnić, iż najważniejsze problemy mniejszości polskiej na Litwie, w tym podnoszone w oświadczeniu Pana Senatora kwestie oświaty polskiej, ustawy o pisowni imion i nazwisk oraz sprawa dwujęzycznych nazw ulic w miejscowościach zamieszkanym przez mniejszość polską, są od wielu lat przedmiotem zainteresowania oraz działań podejmowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Ochrona praw mniejszości polskiej na Litwie znalazła także miejsce w tegorocznym exposé Ministra Radosława Sikorskiego na temat polskiej polityki zagranicznej.

W odniesieniu do ustawy o pisowni imion i nazwisk należy przypomnieć, iż w *Traktacie polsko-litewskim* z 1994 r. zawarty został zapis gwarantujący osobom należącym do polskiej mniejszości możliwość używania imion i nazwisk w brzmieniu języka mniejszości. Nie jest on jednak przestrzegany. W trakcie wieloletnich negocjacji, przerywanych często przez stronę litewską, strona polska forsowała projekt, którego postanowienia umożliwiały zapisywanie w litewskich dokumentach urzędowych nazwisk osób należących do polskiej mniejszości wg reguł polskiej pisowni. W 2007 r. opracowano nowy projekt ustawy pt. „*Ustawa Republiki Litewskiej o imionach i nazwiskach*”, który został zatwierdzony przez rząd G. Kirkilasa. Projekt

określa m.in. podstawowe wymagania nadawania, zmiany, korekty i używania imion i nazwisk w osobistych i innych dokumentach, sporządzonych i wydawanych przez litewskie państwowe i samorządowe instytucje i urzędy. Strona litewska podkreśla, iż w projekcie zostały zawarte najważniejsze postulaty mniejszości narodowych.

Wydaje się, iż debata publiczna, która aktualnie toczy się na ten temat na Litwie, może być istotnym elementem przekonującym przedstawicieli litewskiego Parlamentu do przyjęcia tak długo oczekiwanej ustawy. Pragnę zapewnić, iż sprawa ustawy o pisowni imion i nazwisk jest przedmiotem rozmów i intensywnej negocjacji prowadzonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej P. Vaitiekunas w trakcie ostatnich rozmów z Ministrem R. Sikorskim zapewnił, iż będzie zabiegał o to, aby jeszcze przed tegorocznymi wyborami na Litwie została uchwalona ustawa regulująca kwestię pisowni imion i nazwisk w języku mniejszości.

W kwestii dwujęzycznych nazw ulic w miejscowościach zamieszkałych przez mniejszość polską należy podkreślić, iż od wielu lat mniejszość polska na Litwie wnioskuje o wprowadzenie nazw ulic w dwóch językach. Z uwagi na uznawane przez władze litewskie za faktycznie stojące ponad innymi przepisami postanowienia *Ustawy o języku państwowym*, nie jest w przekonaniu strony litewskiej możliwe realizowanie postanowienia art. 14, tiret 1 o prawie do swobodnego posługiwania się językiem mniejszości.

Chciałbym zapewnić, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych uważnie monitoruje sytuację w rejonie wileńskim, w którym Wileński Okręgowy Sąd Administracyjny nakazał usunąć tablice z nazwami ulic w języku polskim i pozostawić jedynie tablice w języku litewskim. Polskie MSZ intensywnie zabiega na wszelkich możliwych forach o respektowanie przez stronę litewską przepisów litewskiej *Ustawy o Mniejszościach Narodowych*, jak też art. 11 *Konwencji Ramowej Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych*. Strona polska przyjęła też z zadowoleniem wystosowane przez Ministra Spraw Zagranicznych RL P. Vaitiekunasa listów do przewodniczącego Sejmu RL C. Jursenasa, nawołujących do szybkiego rozwiązania problemu z pisownią nazw ulic po polsku w miejscowościach zamieszkałych przez Polaków. Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP konsekwentnie domaga się harmonizacji prawa litewskiego z przepisami unijnymi i respektowania przez stronę litewską obowiązujących przepisów, umożliwiających pisownię nazw ulic w języku polskim.

Także sytuacja oświaty polskiej na Litwie jest przedmiotem intensywnych działań polskiego rządu. Należy podkreślić, iż konsekwentne działania na rzecz oświaty polskiej na Litwie oraz pomoc finansowa, udzielana przez władze polskie, pozwoliły na utrzymanie w minionych latach mniej więcej tej samej liczby szkół polskich, co na początku lat 90. Na Litwie działają 123 szkoły, w których są klasy z polskim językiem nauczania. Porównując to do sytuacji szkół innych mniejszości należy pamiętać, że w 1996 r. na Litwie było ponad 80 szkół z rosyjskim językiem nauczania, w 2006 r. już tylko ponad 40. Fakt, iż liczba polskich szkół praktycznie nie zmienia się od początku lat 90. należy więc uznać za sukces. Pragnę także zapewnić, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych ma pełną świadomość najnowszego zagrożenia, jakim jest nowelizacja ustawy o oświacie przygotowana przez Ministerstwo Oświaty i Nauki RL. W związku z powyższym MSZ, wspólnie z Ministerstwem Edukacji Narodowej, planuje podjąć stosowane działania w tej sprawie.

Należy zarazem przypomnieć, iż w 2007 r. uruchomiono filię Uniwersytetu Białostockiego w Wilnie, co było zwieńczeniem wieloletnich zabiegów różnych środowisk i władz polskich pracujących na rzecz oświaty polskiej na Litwie. Ministerstwo Spraw Zagranicznych stoi na stanowisku, iż tworzenie uniwersyteckich placówek edukacyjnych ma ogromny walor i jest inwestycją długofalową. Poza edukacją młodzieży, jest to cenny ośrodek opiniotwórczy, a także znakomite forum wymiany poglądów.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych tak jak dotychczas, nadal będzie inicjować oraz wspierać wszelkie działania mające na celu uzyskanie zadowalających rozwiązań problemów Polaków na Litwie, w tym także najtrudniejszej kwestii – reprivatyzacji ziemi. Zainteresowanie Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Hansa G. Poetteringa problemami Polaków na Litwie oraz zapewnienie o gotowości udzielenia pomocy na forum Unii Europejskiej, jest ważnym sygnałem dla strony litewskiej, iż sprawy przestrzegania praw mniejszości narodowych są jednym z priorytetów polityki unijnej.

Z wyrazami szacunku

w z. MINISTRA
PODSEKRETAŃZ STANU

Andrzej Kremer